

SLOVENSKI NAROD.

Inšenja vrati dan popoldne, izvenom nedelje in praznika.

Insetaristi: Prostor 1 m/m × 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, nad to višino vsi oglasi 1 m/m × 54 m/m 1 K 50 V. Uradni razglasil in poslana ter notice isti prostor po 2 K, ženitne ponudbe in poroke pačvalno 80 K. — Pri naročilih nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede insetaristov naj se priloži znak za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, priljeno. — Telefon št. 304.

Dr. Ivan Tavčar:

Nič zahrbitnosti.

Poravnave so dostikrat edina rešitev, da se ustavijo zastareli prepiri ali nejasne pravde, ki bi se vlekle še leta in leta ter povzročale sovraščvo in stroške! Kdor se spušča v poravnavo, skleniti jo mora z resno in pošteno voljo; le sleparji in figura - možje podajajo se z zahrbitnostjo v kompromise s trdim sklepom, da se jih ne bodo držali. Taki kompromisni sleparji so podobni Hebrejcemu ali Turku, ki tišči ali zvija v žepu svoj prst, meneč, da je vsled tega njegova prisega samo slamačata beseda, katere se lahko pri prvi prilici zopet otrese.

Tako je v zasebnem življenju. Ali tudi pri političnih kompromisih, ki so v temski zvezzi z državnim blagrom, ne more in nesmebiti drugače! Kdor se spušča v take kompromise, tiščec figo v žepu, podoben je človeku, ki bi za eno in isto reč petkrat prisegel, pa vselej drugače. Kadar je država v nevarnosti, so taki nepošteni kompromisi sunek v njeno srce, in kdor jih je sklenil z namenom, da jih pri prvi prilici zataji, zakrivil je lo povčino, katera mu je vzelu vsako pravico do dobrega imena!

Dobili smo novo, takoimenovano koncentracijsko vlado. Vsi, ki dihamo in živimo za mater Jugoslavijo, smo to vlado z radostjo pozdravili. Dobili smo jo vsled kompromisa, in sicer, kakor mi upamo, vsled poštenega kompromisa, ki je sad tiste ne premočne pameti, ki se da le s težavo skupaj nastragli v našem narodnem predstavništvu. In sedaj se tolažimo, da so vsi glavarji in glavarčki tega predstavništva zakopali skrhane svoje sekire, s katerimi so udrihali po lastnih svojih glavah, in obenem tudi do glavlj jugoslovenske države. Tolažimo se, da je s tem kompromisom različnim zajednicam, ki so tičale kakor ptičavke na državni koži onemogočeno njihovo delovanje, to se pravi, da jim ne bo več dano, zajedati se v meso naše revne države. Vsi smo se oddahnili in zapeli hosano odrešenici Modrosti, ki je v zadnjem, skrajnem trenotku prijezdila v Jeruzalem naše Jugoslavije!

Upamo, da naše veselje ne bo kratko, in pričakujemo, da so vse stranke, ki so koncentracijski kompromis sklenile, postopale pošteno in da jim ni tičala kaka rezervatio mentalis v žepu. Država potrebuje resnega dela. Gosta, kriji teče iz globokih ran; zato je jasno, če ho-

čemo državi pomagati, da mora ponehati neplodno pričkanje fanatiziranih strankarjev in da se mora že vendar enkrat pričeti rodovitno delo. Povsod drugod v novih državah se je to delo vzelno pravočasno v roke, samo pri nas so se roke križem držale in opazovali nismo drugega, kakor široko odpiranje ust, iz katerih so se vspiale sicer votlo doneče, ali vendar docela prazne besede. Z vsem tem ne bi bili prišli naprej in v blatu bi bili obtičali kakor polomljena trojka na kakem ruskem potu.

V zadnjem trenotku se je vsled kompromisa ustanovila nova vlada, ki je danes naš edini up in kateri želimo dolgega življenja. Niti mislimo nočemo, da je kaka stranka dotični kompromis sklenila s hudobno voljo, dasi se že čujejo glasovi te ali one stranke, da je bila pri tem kompromisu opeharjena — nota bene opeharjen je samo tisti, ki se da opehariti, bodisi iz neumnosti, bodisi iz malomarnosti — in dasi se že oglasajo preroki, da bo življenje nove vlade tako kratko. Mi stojimo na stališču, da je dolžnost vseh strank, ki stoejo v koncentraciji, podpirati to koncentracijo. Pri vsaki poravnavi se morajo stranke temu ali onemu odpovedati in izključen je izgovor, da je bil kdo opeharjen, češ da mu je poravnava vzela pravice. Vsaka poravnava vzame nekaj pravic vsaki stranki, ker bi drugače sploh poravnave ne bilo. Zato je dolžnost nas jugoslovenskih državljanov, da stražimo politike, ki so sprejeti kompromis glede koncentracijske vlade, in da javnost brez usmiljenja vsakega prebiča, pri katerem bi se izkazalo, da je kompromis sklenil z namenom, da ga prejkošnji zopet zadavi. Koncentracijska vlada in vse stranke naj si bodo v svesti te kontrole ter naj imajo vsikdar pred očmi, da prično delati in da preikoprej dogotovita dela, ki so državi neobhodno potrebna in ki se ne daio več odlašati. Koncentracijska vlada se ne sme pretvoriti v reklamo za posamezne stranke, ker je sedanj položaj tak, da je program koncentracije glavna točka, posamni strankarski programi pa morajo stopiti v stran, da ne bodo napravili še več škode, kakor so jo že dosedaj napravili.

Skrajni čas je, da ne mislimo samo socialno - demokratično, klerikalno ali napredno — nekaj let bo treba mislit samo jugoslovansko. I kar je glavno, in kar bo ozdravilo

predvsem naše gospodarske razmere, ki so naivažnejše med našimi državnimi potrebami.

Ni treba posebej naglašati, da se mora koncentracija preikoprej presaditi tudi v pokrajinske vlade, ker nikakor ne gre, da bi v pokrajinah obstajala vltic temu, da stoji gospod Vesnič na čelu vlade v Beogradu, diktatura posamnih strank. Gotovo se poverjeništa v pokrajini posebno obnesla: večinoma so bila ta poverjeništa nekaka šola za začetnike. Navadno so klicale stranke v poverjeništa, če je bilo le mogoče, najmlajše svoje ljubljenice, ki niso imeli ne potrebnega znanja, še manj pa predvsem potrebnih izkušenj. Krstni list je pri nas pri poverjenikih glavni dokument za usposobljenje. Tako smo doživeli ne samo danes, temveč tudi že prej, da so bili posamni poverjeniki diktatorčki v svojem področju in da so, če je bilo le mogoče, kaos še pomnožili. Sedaj n. pr. koprnimo pod brušeno sabljeno poverjenika, ki je profesor, ki torek politične uprave niti iz dalje poznati ne more, pa je vendar diktator v notranjih zadevah. Sprejel je poverjeništa, in nikomur se to čudno ni videlo, ker se pri takih prilikah somišljeniki oklepa izkraja: Koraj za velja! Škoda, da ni za kakih dvatiset let mlajši moj krstni list, pa bi tako sprejel ponudbo gospoda Schneiderja, ako bi me pozval, da naj pre-

vzamem vrhovno nadzorništvo nad njegovimi tovarnami v Creusotu!

Seveda bi ne imel upanja, da bi go-spod Schneider pricjalj pome v Ljubljano, kajti drugod po svetu so take reči nemogoče; povsod po svetu izročajo namreč odgovorna mesta le takim možem, ki imajo za dočinka mesta sposobnost in izkušnjo. Pri nas je to drugače, in zato se upravičeno bojim, da bodo vse stranke, kadar se bo ustanovljala koncentracija v Ljubljani, v prvi vrsti po-grabile po krstnem listu in da bodo na odgovorna mesta poklicani možje, ki se bodo v deželnih vladi ljubljanski trudili, da bi drug drugemu polena metali pod noge in da bi drug drugemu segali v lase, tako da bo koncentracija v Ljubljani kmalu ležala na teh in ubita. V interesu države se kaj takega ne sme zgoditi. V ljubljansko vlado spadajo možje, in naj pridejo iz te ali one stranke, ki so koncentracijski ideji popolnoma udani in ki bodo pospeševali skupno delo. Če bi se pa po kakem beogradskem dogovoru skuhali poverjeniki, ki bi bili samo nekaki koncipimenti v politiki, jih zdaj ne bi mogli molče sprejeti, ker nočemo, da bi bila dež. vlada elementarna učilnica, katero bi pohajali strankarski štipendisti, visoko šolnino pa naj bi plačevala država. Tudi tukaj postopajmo odkritosčno in brez zavrnosti!

imel strah pred njim, za kar sta zlasti poskrbeli Kitchener in Curson. Ko pa je nastala svetovna vojna in je videl sin Vzhoda tam na Flandrskem v strašnem jarku, da je angleški vojak ravno tako reva kot on, in sta bila večkrat skupno tepena od Nemcov in jih končno skupno premagal. Če je začel počasi premisljevati, zakaj se da tam v svoji domovini strahovali od njega. In čim bolj je premisljeval, tem bolj čudno se mu je zdelo. Anglež seveda je kalkuliral malo drugače. Misil je, ali vsaj govoril — tako, da bi drugi misili, da je ta plemena tem boli priklenili nase, čim bolj je premostil prepad med sabo in njimi. In tukaj se je zmotil, čeravno to ni njegova navada.

Drugi vzrok so boljševiki in turški nacionalisti, ki skušajo zlasti izigrati verski moment in zadati Anglijai v kolonijah smrtni udarec. Kajti dobro vedo da ali obdrži Anglija kolonije — ali pa Anglije sploh ni. To gibanje sicer še ni prodrl do Indije, ampak dokeder se je razširilo, je prevzelo vse plasti naroda.

Tretji pa in najvažnejši moment, ker izvira nazadnje vse iz njega, je nasprotje duha med Vzhodom in Zapadom. To sta dva svetova, ki sta se do sedaj in se bosta najbrže vedno izključevala. Vzhod je svet kulturne, če razumemo pod tem, da se nanaša kultura na človeško notranjost. Zapad pa je svet civilizacije. Res je sicer, da Mongoli n. pr. niso bili bogovkaj kulturni, ali tu ne gre za posamezne slučaje, gre za celoto. In tu se lahko reče brez pretiravanja, da so prišle vse duševne vrednote na Zapad z Vzhoda. In kaj je dal Zapad v izmeno? Aleksandra Velikega, rimske in britiske imperije — torej zasušenje. Odtod tisto globoko sovraščvo proti vsemu, kar država z Zapada. To je opazil Claude Farrere v svojem »Opiju«.

Svetovna vojna je pokazala, da tvori cel svet skupen kompleks in da se ne da delati politika po deželah. Anglija je šla v vojno, da ubije Rusijo in Nemčijo in zaokroži svoj prekmorski imperij. Doseglj je deloma prvo, dvomljivo je drugo in bo zadnje hujše od prvega. Roke si menca od zadovoljstva Nemčija, odkrito pa se smeje Italija. Italija je namreč ne-kako nevede združila na nivo francosko - angleškega vazala. Zdaj se je začela zopet nekajko otepati, kajti vse kaže, da moč Anglije in Francije le ne bo tako velika in tako nevarna Italiji, kot se je zdelo. In poleg tega še drugo: čim bolj bosta veznici zaposleni s svojimi prekmor-

Joso Jürkovič:

Vzhod.

Poročila, ki prihajajo z Vzhoda, ne obetajo ravno kaj dobrega za zahodno Evropo. Res je sicer, da je ob takih časih domišljija agencij buina in da raste bujnost v razmerju s plodnosnostjo, tako se spomni človek nehote na Daudetov izrek o južnem Francouzu, češ da je človek v južni Franciji, ki je videl Indijo, sumljivo podoben človek, ki se mu samo zdi, da jo je videl, vendar je mogoče, da zastaja fantazija za realnost, in zdi se, da bo tako glede angleških kolonij. Anglež ima lepo navado, da mu prilaži delo delanje kot zavorjenje, in če naredi efekt, ima pred očmi praktično korist. Ko je uničil Kitchener Mahdijeve pristaše, je dal odpreti Mahdijev grob, vzel ven truplo in mu odsekal glavo, da so se zabavali z njim vojaki na vojaški način. Amnik tega ni storil iz čuvstvenih, ali recimo sovražnih momentov, ne, samo za to, da je pokazal pristašem Mahdija, kako ničeven je njih preroč in kako bedasto je bi-

lo, če bi leteli še kdaj zavolio njega proti angleškim strojniciam. In nauč je menda precej zaledi.

Kakor se zve šele sedaj, se odigravajo upori in boji po Indiji že celo leto, ne da bi bila zvedela za to angleška javnost. Zato mora biti stvar že precej resna, če spuščajo vesti o tem danes v svet. Lordu Milnerju n. pr. je šel v Egipt, da se bo tam pogajal z zastopniki naroda, so odgovorili kratkomalo, da so poslali že svoje odpolstance v Pariz, da jih tam zastopajo. Z njim da se ne morejo pogajati, ker bi priznali s tem, da je to samo zadeva dežele in Anglije, kar pa odločno odklanjajo, ker smatrajo zadevo za mednarodno. To je bilo vsaj formalno lepo povedano, da se ne ponija več niti tako daleč, ampak enostavno napadajo angleške posadke.

Vzrokova za ta preobrat je mimo, med zadnjimi ni svetovna vojna. Indijec gotovo ni nikdar ljubil angleškega vojaka, a hal se ga je in

da si izperejo pekoče rane, jedi, da vsaj za silo utešijo glad.

Prašnikar pa je v cerkvi izpovedoval, obhajal, deval v poslednje sv. olje ter molil z umirajočimi ter jim zatiskal ugasele oči. In obenem je bil ves čas Lovrenček, prinašal, odnašal, klečal, molil, včasih zahitel in zopet pogumno tekel, kamor ga je poslal starobrotnik ter je vztrajal z njim do zadnjega.

Bilo je že proti večeru, ko je prišel milijan Šaplja zopet v cerkev. V vsej svoji širini in dolžini je bila postlana s slamom in ni ga bilo koticika, kjer bi ne bil ležal bolnik ali mrtvec. Saniteci so pravkar odnašali trupla na pokopališče. Prašnikar, cerkvenec in Lovrenček so spremnili izprevod ter nato čakali ob novi jami. Šaplja se jim je pridružil.

Prinesli so najprej deset trupel ter jih položili v uniformah tesno drugo poleg drugega; nato so prinesli še tri in jih položili vsi spodnjih počez.

Prašnikar je poškropil trupla z blago-slovenjeno vodo, izmolil očenaš in se hotel zoperi v cerkev.

Tedaj ga je ustavil Šaplja:

»Premrov vas prosi, da pridete k njemu. Zažbelj mora dalje!«

»Ali, moj Pepček! Res je. Videl sem ga... stisnil sem mu roko, a govoriti nisva utegnil! A kako naj pustim te režeže same?«

»Vrnite se kmalu zopet... Tudi znam niste menda ničesar ves dan!«

Fran Govekar:

Svitanje.

(Dalej.)

Krik, hrup, ropot, jok in stok polni vso vas, da odmeva daleč preko nje.

Ubeljski »cesar« pa ni izgubil glave.

»Gospod, rad dam vina in moko«, je na-govoril golobradega častnika brez orožja tik pred svojo hišo; »samo plenijo naj nikar ne! Pleniti smejo razbojniki, ne pa vojak! Tudi jaz sem bil vojak, gospod! In tudi jaz sem kot vojak streljal tovariša-razbojnika!«

V italijskem jeziku je nagovoril Premrov častnika. Ta pa se mu je zasmjal.

»Pogumen mož ste, gospod Premrov!« mu je odgovoril slovenski. »In resnico ste po-vedali. Toda lakota ne pozna zakonov in vojna se ne briga za moral. He, zdaj celo častnik že krajejo in se tega čisto nič ne sramujejo... No, kaj me še zmerom ne poznate?«

»Joj, vi ste, gospod!« se je začudil Premrov in se razveseli.

»Felčer Žajbelj, vaš dolžnik!« je odgovoril častnik in podal »cesarju« roko. »Iškal sem vas, gospod Matevž. No, hišo sem vam dal precej zastražil, in mati so že spet po-mirjeni.«

Res sta stala ob stebrih pred vrati Premrovove hiše vojaka z nataknjima bajonetoma, obenem pa natepala vsak velik krajec hleba.

»Petnajst let se že nisva videla! Pepe, ti, ti!« je vzklikal Premrov in hitel v hišo. »Oh, koliko presenečenje! Na to izprazniva čašo najboljšega, potem pa na delo! Hej, mati, Katt, kje si?«

Za njima je stopal Šaplja z glavo sv. Peterja in jo stresal. Hudo ga je skrbelo, kako je doma z njegovim milinom, kako se godi njevi starci. A ni se utegnil vdajati skrbem; že ga je otvoril Premrov s kupom hlebcev in velikim nožem ter ga je postal po vasi, da obdeli omagance s kruhom. In naročil mu je, naj se uredno vrne, ko mu zmanjka, da doboli novih hlebecov...«

V kuhišnji se je že v treh velikih kotlih kuhalo polenta, v ogromnih lončih se je kuhalo kislo zelje in moka za žgance, pred hišo pa je dal postavi Premrov dva sodca vina ter je točil sam.

Ranocelinik Žajbelj je med tem razstavil straže, ko jih je pri »cesarju« nasili in napolnil, po vsej vasi, odredil, da so iz hiš prinašali ljudje sami keble z vodo in s koreci ter kruha, polente in sočiva, sam pa je odhitel preko ceste v cerkev, kjer je kapelan Blaž z Lovrenčkom opravil delo usmiljenega Samaritana.

Cerkev pa se je polnila z ranjenimi in z umirajočimi bolj in bolj ... skoraj pred vsako hišo je že ležal mrtvec ... a reka beguncem je dala nepretrgoma dalje in dalje. Žajbelju se je pridružilo še

skimi naselbinami, tem manj bo ovirana Italija pri ureditvi jadranskega vprašanja. Kajti tudi srednje-evropsko vprašanje bo kmalu na dnevnem redu, mogoče le prekmala. Madžarom se kar noč podpisati mirovne pogodbe, po Tešinskem tečju kri in z nekoliko prestiravanja nam sporočajo brmojavi, da se Varšava utruje. Kdor je zagrešil poljsko-rusko vojno, bo imel najbrže težkovest. Potek je tak, kot je bilo pričakovati. Če bo šlo tako dalje — in batiti se je, da bo šlo — bo Poljska poražena, ali bo proklamirana poljska sovjetska republika. To naj nazadnje naredi Poljski, kakor vedo in znajo — ampak do plebiscita bi bili mogoče vendarle lahko počakati. Kakor se vidi, računajo Nemci s poljsko sovjetsko republiko, zato tako nedolžno

razpravljajo, češ, ali bodo prtili Rusi do nemške meje in če jim bo Nemčija kos. Nemčija namreč dobro ve, da ne bo hotela skiniti Pol. o nikakem plebiscitu po Nemčiji tisti tretnotek, ko bo proglašena na Poljskem sovjetska republika. Nemčija bo imela svobodno roko, da se gre bojevati na mejo proti boljševizmu, pograbila bo vse, kar ji je kdaj pripadalo in že kaž zraven — potem bo pa že naredila, kakor ji bo kazalo. Seveda ne gredo Rusi naprej samo na severozapadu, ampak tudi na jugozapadu. Na vrsto pride sedaj romunska Besarabija in Romunija — no in potem smo že sredi srednje Evrope. Na vsak način navzlic padanju cen vse prej nego ugodno znamenje za boičnost. — *

Cene padajo?

(Iz kroga kosumentov.)

Od vseh strani sveta poročajo, da so začele cene močno padati pri vseh življenjskih potrebščinah, pri hrani in oblačilih. Na Dunaju, kjer je bila največja revščina, se sedaj jajca, mast in celo krompir, ki je bil redkost, prodaja brez kart. Zelenjava je v čeni zelo padla, solata v glasah se prodaja po 40 vin. za komad. Pri nas samo beremo o tem, da padajo cene. In vendar je pri nas vsega dosti. Čas je sedaj, da se vladu tudi zgane v naredi konec brezrčnemu odiranju prebivalstva. Cene zelenjave so pri nas nezaslišane, dasi je tega blaga v obilici. Za krompir je bila še pred mesecem trda. Vampirji so ga držali po 5 K. Sedaj ga je toliko naenkrat, da je dovoljen prost izvoz. Jajca so pri nas še vedno kruto draga. Okoli 1 krone se suče cena. In vendar so jih barantači toliko nakopičili, da so se jum pokvarila v velikih množinah. Konsumenje nimamo umevanja za legitimni eksport, dokler se nas odhra doma. O moki se bere, da pada. Usmiljeni bedaki govore, kako je škoda, da bo ta in oni izgubili v toliki meri, da mu nič ne ostane za plačilo vojnega dobička. Pri vsem tem pa se prodajajo žemlje, majhne kakor knofli, po 60 vin. Bedasti ljudje se

nastavljam pri peku, da dobe kifelčke po 60 vin. Po gostilnah dobiš tako pecivo, da lahko lačen 10 kron zaješ na kruhu. Navzlic visokim cenam so kruh in žemlje vedno manjše. Ali bi ne kazalo, da se številni uradi pobrigajo za velikost in ceno kruha? Pa ne samo oblastva, tudi ljudje bi morali kaj storiti, da padejo cene. Nekoliko samozatajvanja, manj snedenosti in nepotrebitne nečimernosti. Za najdražjo kurentino, zelenjavjo, sadje se ženo. Popustite en tened in omejite se! Videjte boste, kako vam bodo ponujali kožoderi. Najdražje nepotrebitne lepotične stvari, najnovjež modne prismodarje v obleki in obuvalu ljudje slepo kupujejo. Omejite se za nekaj tednov, popustite, da ostane blago neprodano. Tiho se organizirajte v štrajk vzdržnosti pri nakupovanju! Denarja je malo. Vsepovsod pridobiva na vrednosti. Sedaj smo na vrhuncu cen in slabega blaga. Ne izmetavajte denarja. V Ameriki je veliko gibanje najboljših slojev, da se oblačijo skromno in slabo. Vsak lišč se odklanja! To gibanje ima velik uspeh. Oblačila in živila se tam cenе. Spomljajte se tudi pri nas. Ne vtikajte denarja v ničvredno blago, ki se sedaj dobri. Varčujmo!

Telefonska in brzojavna poročila.

DR. TRUMBIĆ PROTI D' ANNUNZIO.

LDU Parl., 1. junija. Zunanj minister dr. Trumbić je dal »Matinu« slednje izjavo: Zelo važne razlage imamo za to, da se bojimo, da dogodki na Sušaku ne predstavljajo samo prejudo. Gotovo je, da pravljiva D' Annunzio razširjenje okupacije v čini, katero ščitijo jugoslovanske čete. Za nobeno ceno mi ne bi hoteli, da se to izvede. Misimo se trdnod odločili, preprečiti to z vojaško silo. Nikakor ne nameravamo rešiti reškega vprašanja z orojem. Dolžnost naših zaveznikov je, da napravijo konec temu neznenemu položaju, ki nima primera v zgodovini. Ne postavljamo se na stanje naravnega tekmovanja, pač pa opozarjam na to, da predstavlja vojaški teror D' Annunzijev na Reki zločin proti vsei Evropi. V času, ko je na dnevnem redu najvažnejše vprašanje dviganja gospodarskega napredka vse Evrope, trdim, da tako dolgo o tem ne more biti gorova. Dokler vlada D' Annunzio na Reki. Odkar je Reko zasedel D' Annunzio, ne samo da mi ne moremo izvražati žita, živine in državni zaveznike države, niti Dalmacije ne moremo preskrovati z živili. V imenu gospodarskih interesov zahtevam od zaveznikov, da napravijo konec blokadi, vseled katerje trpimo mi vse.

TENDENCIJOZNE MADŽARSKE VESTI.

LDU Beograd, 31. maja. »Idea Nacionalne« od 23. aprila t. l. objavlja brzjavko Iz Budimpešte o nasilju Izgonilim Madžarom iz teritorija. Katerega je okupira vojska SHS v Bački, Baranji in Banatu. Vse te vesti so neresnične in tendenciozne. Po pogodbi o premirju z Madžari od 13. novembra 1918 je vprašanje oblasti v Bački, Baranji in Banatu ostalo nerešeno in so oblasti ostale, kakor prej, ne kot predstavitev celokupnega prebivalstva, temveč kot predstavitev budimpeštske vlade. Tako stane, da ostalo do sedaj. V administraciji so se ti uradniki posluževali madžarskega jezika in postopali s prebivalstvom. Kakor do prevrata, ko so dobivali naredbe od peščanske vlade. Bilo je primerov, da so izrekli sodbe nad našimi državljani in jih obsojali. Kakor pred prevratom zaradi prestopkov proti kralju sv. Stefani. Bilo je primerov, da so zaradi političnih prestopkov, storjenih pred prevratom, sedaj hranili razsodbe. O primerih nevoknosti in nedisciplin in tisti, ki treba začeti.

MADŽARSKI POOBLAŠČENCI.

LDU Budimpešta, 31. maja. (DKU) Vsled sklepa vlade bosta podpisala mirovno pogodbo dr. August Benard, madžarski minister za narodno blaginjo in Alfred Drasche-Lazar, izredni poslanik in pooblaščen minister.

MADŽARI PROTI MIROVNI GODBI.

LDU Beograd, 31. maja. Iz Subotice javljajo, da se v vsej Madžarski, čim boli se bliža rok za podpis mirovne pogodbe, tem pogosteje vrše shodi proti podpisu pogodbe. V vseh ulicah, na vseh poslopijih in v vseh mestih so razobešeni plakati z napisom: »Prokleta boli ona roka, ki podpiše mir!«

ITALIJA IN ODŠKODNINA NEMCIJĘ.

LDU Berlin, 1. junija. (DKU) Listi javljajo iz Rima: Italijanska vlada hoče še pred sestankom v Španiji dosegiti nov sporazum z zavezniški glede razdelitve nemške odškodnine. Italija zahteva več kot eno desetino zneska, ki ga mora plačati Nemčija. Njen delež je bil prvotno določen na eno desetino, ker odpada na Italijo največji del avstrijske in madžarske odškodnine. Italija zahteva, da se njen delež od nemške odškodnine zviša.

GRIKI OKUPIRAJU TRACIU.

LDU Beograd, 3. maja. Iz Atenejavlja, da se okupacija Tracije s

strani grških čet razvija normalno. Griki so zasedli Porečnik, Suhin, Dimitriko in Lileburras brez incidentov. Prancoski obiski so 20. maja izvršili administrativno in politično oblast Grikom.

MOBILIZACIJA NA POLJSKEM.

LDU Dunaj, 1. junija. (DKU) Kar poroča neki list, da je poljski vojni minister v zbornici predložil zakonski predlog, da se v upoštevajo letniki 1895—1902 na Poljskem, in sicer iz previdnosti za primer, ako bi Rusija odkionila poljsko mirovno pogodbino ali ako bi nastale komplikacije v Sleziskem glasovanjem okrožju.

RUSKO — POLJSKO BOJIŠČE.

LDU Kodani, 1. junija. (DKU) Po brzjavki Iz Varšave javlja poljski generalni štab: Vzdolž železnic od Polocka proti jugo-vzhodu prihajajo napadi boljševikov vsled velikih izgub in vsled pomanjkanja živega in vojnega materiala slabejši. Nov pozkus boljševikov, prekorčiti Berezino, se je izjalovil. Dve pehotni divizijski in ena konjenička divizija, ki so dospele na zahodni breg reke, so bile uničene. Vjeli smo preko 2000 vjetnikov. Ob Dnjestru smo z ukrajinsko vojsko odbrili vse napade. Pričeli smo ljud napad, pri čemer smo zavzeli mesti Szabolcsko in Bodowko.

PROTI POLJSKI.

LDU Milan, 1. junija. (DKU) Iz Trsta poročajo listu »Corriere della sera«, da je v pristanišču prišlo do novega incidenta zaradi prevoza vojnih potrebščin na Poljsko. Na kolodvoru pri St. Andreju je bilo več vozov naloženih z razstrelivom, namenjeno na Poljsko. Delavska zbornica pa ni pustila, da bi se vozovi odpeljali dalje in je zahtevala, da se ji vojne potrebščine izroči. Zaplenjeni vojni material so oddali topniški upravi.

PAPEŽEVA ENCIKLIKA.

LDU Rim, 1. junija. (DKU) Pače je posal škofov vsega sveta encikliko, v kateri opominja vse otroke svete cerkve, naj pozabilo bivše spore in jih nadomeste z edinstvom in medsebojno ljubezni.

ANGLEŠKO — RUSKA POGA-JANJA.

LDU Amsterdam, 1. junija. (D. K. U.) »Hollandsk Nieuws Bureau« javlja iz Londona: Kakor poročajo »Daily News«, se bo vršil že danes razgovor med Lloyd Georgem in Krasinom, ki se ga najbržje udeleži tudi Bonar Law in pa lord Curzon. Pogajanja s Krasinom se dele na dva dela, prvi obseg politična, drugi finančna vprašanja.

EVROPSKE ČETE V SIBIRI.

LDU Amsterdam, 1. junija. (D. K. U.) »Times« javlja iz Pekinga: Vse češke, jugoslovenske, poljske in romunske čete v Sibiriji se nahajajo sedaj v Vladivostoku in odidejo odont do koncem junija, ako bodo imeli na razpolago transportne parnike. List pripominja, da se bo moral sedaj Japonska izraziti o vprašanju japonske zasedbe, ki bi moral pravtvo ponehati takoj, ko zapuste Sibirijo zavezniške čete. Na dalmajnem Vzhodu vlada vznešenje, da je Japonska svoje tri divizije pred kratkim ojačila za 10.000 mož.

Kongres Jugoslov. inženirjev v Zagrebu

V juliju preteklega leta so se sedli zastopniki društev inženirjev iz Beograda, Ljubljane, Sarajeva, Splita in Zagreba, spoznavši potrebo skupnega, jednotnega dela, v Zagrebu, da si ustanove skupno društvo. Na izredni glavni skupščini, ki se je vršila oktobra meseca v Beogradu so se odobrili pravila in s tem udržanje izvršilo. Takrat zasajeno drevce se je razvilo do danes v močno drevje, ki razprostira svoje veje čez vso Jugoslavijo. Udrženje ima danes svoje sekcije v Beogradu, Ljubljani, Novem Sadu, Sarajevu, Skoplju, Splitu in Zagrebu, ter šteje na 1200 članov inženirjev vseh strok.

Letošnja redna skupščina Udrženja jugoslovenskih inženirjev in arhitektov se je vršila v dne 23. do 25. maja 1920 v Zagrebu pod vodstvom predsednika udrženja gospoda inž. Koste D. Glavinčiča, vladnega komisarja pri narodni bančni, bivšega ministra poljedelstva, bivšega župana mesta Beograd, vsečiljskega profesora itd. Skupščina so se udeležili delegati vseh sekcijskih in številnih drugih članov. Ljubljanska sekcija, ki ima 165 članov, je zastopala 27 članov pod vodstvom predsednika dvornega svetnika inž. gosp. Vinko Stravaria.

V nedelji 23. t. m. je bil sprejem gospodov po zagrebški sekciji. V nedeljek dopoldne se je otvorila skupščina ter so se izvzeli posamezni odsek: finančni odsek za sestavo proračuna za prihodnje leto, ustavni

odsek za spremembo društvenih pravil, natečajni odsek za določitev oblike in pogojev pri razpisih javnih graščin, tarifni odsek za določitev inženierskih honorarjev.

V tork se je vršila glavna skupščina, ki je trajala 4 ure. Razveden društveni zadev se je razpravljalo še mnogo drugih za splošnost važnih, narodno-gospodarskih vprašanj. Zborovanje je poteklo popolnoma mirno; vsi sklepi so se skoraj soglasno sprejeli. Pokazalo se je, da društvo ne pozna strankarstva in da zaslednje vsi člani skupni cilj — digniti Jugoslavijo z uporabo vseh njenih zakladov na vrhuncu blagostanja.

Zagrebška sekcija je sprejela svoje goste s le Hrvatom lastnim gostoljubjem. Preskrbljena so bila vsem gostom (do 150) stanovanja deloma v privatnih hišah, deloma v hotelih. V dvorani »Kola«, se je vršil v nedeljek skupni obed za delegata glavne skupščine in vse goste in v tork se svečani komerz. Pri obredu je vladalo najboljše razpoloženje in se je spregovorilo mnogo rodoljubnih besed. V nedeljek in tork so si ogledali udeleženci skupščine razna industrijska podjetja; bili so povsod gostoljubno sprejeti.

V nedeljek večer je bila na čast gostov svečana predstava v Narodnem gledišču.

Prihodnja glavna skupščina udruženja se bo vršila v Ljubljani. Preverjeni smo, da bo Ljubljana sprejela jednak Zagrebu svoje goste, prve in najvažnejše graditelje blagostanja Jugoslavije s pravo jugoslovansko gostoljubnostjo.

Dr. Fr. Ilešić:

Zgodbe.

1.

Pazite na besede, da vas ne ovadijo!

Prijatelj je pisal o »bratih Hrvatih in Srbih« in govoril o »bratških beogradskih zemljah«.

To bratstvo je star izraz, a tudi zastarel. Brez škode ga rabiti tisti, ki govorijo tudi o mariborski ali koroški bratški zemlji. Mariborčani in Beogradčani so nam namreč ena k obredu. Kdor v Ljubljani pravi le Zagrebčanom ali Srbijancem: bratje, Mariborčanom pa ne, ta dela med obojimi razliko, t. j. je separatist.

Ni čuda potem, če je isti prijatelj začel govoriti tudi o »trojedem nem kraljestvu«. Kar je bilo v »bratih« še prikrito, to je tu že očito.

Se dve besedi sem slišal, ki sta nevarni. Ena je enakopravna, ki naj vlada med tremi, med Slovenci, Hrvati in Srb. Taka enakopravnost je za mene neznišel, ker ne poznam treh, ampak le enega, namreč ves narod jugoslovenski s toliko in toliko poedinci; ti poedinci morajo seveda biti med seboj enakopravni.

Nekdo je napisal besedo: »Sedaj, ko smo mi dobili univerzo v Ljubljani.« V tej zvezzi je »mi« pomenilo pač le slovenski del naroda. Zagrebška in beogradška univerza gospodarstva »naši«. Mož je v tistem hipu pozabil, da je v Jugoslaviji.

2.

Simbol.

Lani oktobra so profesorji dodeljali Srbiji imeli skupščino v Beogradu. Pozvani so bili nanjo tudi delegati iz vseh ostalih krajev Jugoslavije. Kot delegati so nas posadili na častna mesta poleg prezidija. Pоздравljajoč skupščino, sem rekel: »Cemu smo mi tu gori? Cemu nas svečano sprejemate? Cemu Vas mi svečano pozdravljamo? Jaz bi želel sedeti dolj med vami!« Nato smo sprejeli načela o osnutku centralnega društva jugoslov. profesorjev. Ko je skupščina pritrdirila tem predlogom, je naš referent rekel: »Sedaj je место nas delegatov med vami!« In vsi delegati smo se pomešali med srbske skupščinarje. S tem je bilo ujedinitvenje simbolično izvršeno.

3.

V značju »plemeninskih posebnosti«.

Oni letni semester pred Izbruhom vojne sem prvič predaval na zagrebški univerzi. Slušatelje sem imel mnogo in marljivo so zahajali na predavanja.

Takrat je že vrelo med nam. Duhovi so se delili; na eni strani so bili borce za svobodo in ujedinjenje, na drugi strani služ

čija triumfirala. Ta Čičerin je precej originalen gospod. Spat gre ob 7. ali 8. zjutraj in vstane popoldne okoli 2. ure. Pettita je sprejet zjutraj ob treh.

= Nova bolgarska vlada. Vsled istopa ministrov Madžarova, Bureva in Sanova iz kabinetu je ministrski predsednik Stambulski rekonstruiral ministretstvo. Kabinet je sedaj sestavljen tako: Predsedstvo in vojno: Stambulski, notranja dela Dimitrov, finance Tolokov, trgovino Daskalov, prosveto Omačevski, pošte in železnice Atanazov, javna dela Bakalov, pravosodstvo Radilov, poljedelstvo Obov. Ministrstvo zunanjih del še ni zasedeno, začasno bo vodil ta resor ministrski predsednik Stambulski.

= Čehoslovaška socijalnodemokratična stranka se je razbila. Češki listi poročajo, da je bil svarilni glas posl. Stivina brezuspešen. Svaril je pred prevratnim početjem nekaterih sodržgov ali zamen. Levica je odpovedala poslušnost vodstvu stranke in izdala proglaš. ki pravi, da je proletarij hotele ali nehotno postavljen pred potrebo, da si s revolucionarnim bojem z buržoazijo prilasti moč v državi in krene na pota novega delovanja iz obnega prevrata, anarhije in nereda. Tako se kaže samo po sebi, da je parlament za razredni boj brez vsake vrednosti. Parlamentarizem in ministerijalni socijalizem nasprotuje ne le načelom stranke, marveč tudi zahtevam sedanja dobe. Obsojamo vsako kolitiko, ki pomaga gospodstvu buržoazije. Levica hčete delati v stranki in parlamentu, kar se joči bo poljubilo.

= Rekonstrukcija dalmatinske pokrajinške vlade. Beograd, 1. junija. Kakor se čuje, v dalmatinski pokrajinški vladi ne bo prišlo do velikih izpremem. Na vsak način se bo odstranil dosedanje poverjenik za notranje zadeve dr. Makala, ker se v Splitu smatra politika narodnega edinstva najnovejša kakor pa strankarska politika posamnika.

= Ribarčeva grupa. Beograd, 1. junija. Kakor poročajo, se nahaja Stojan Ribarč sedaj v Požarevcu. Tudi v njegovi grapi se pripravlja reorganizacija in se bo po izvedbi te reorganizacije izdajal poseben vestnik kot glasilo te stranke.

= »Narodna Politika« o zunanjem političnem položaju. Zagreb, 1. junija. »Narodna Politika« poroča iz Beograda, da se smatra D' Annunzijevi akciji za novo krštev narodne integracije in da bo naša vlast ukrnila vse, da bo preprečila takе pustolovštine, kakor jih uganja sedaj D' Annunzio s svojimi četami.

= Vtis Vesničeve izjave na Reki. Bakar, 1. junija. Druga Vesničeva izjave v narodnem predstavniku je napravila na naroč na Reki in okolici silen vte. Vsled te izjave je sklenil naroč, da se čim najteže okrele naročni zadave v zasedenem ozemlju.

= Ka je godi na Reki? Zagreb, 1. junija. Z Reke poročajo, da sta glavna vrzka puča v kapucin. reskem samostanu, po vedeni kriva očeta Milosević in Ilošević. Sedaj so izstopili iz samostana kapucini M. Skrivanč, Jeronim Tomaz in Alfonso Nedeljko. Kakor se čuje, namerava izstopiti iz samostana še 15 kapucinov. Ob prilikah izstopa sedanjih kapucinov, ki se priznavajo k reformističnemu gibanju, so izstopovali kapucini naslovili na svoje kolege pisimo, v katerem ostro kritizirajo postopanje patra Ožega in Bernarda Skrivanča.

= Kdo ščrva proti Jugoslaviji. Bakar, 1. junija. Kakor se dozna iz podučenih krogov, izvirajo hujskajoči članki v »Vedeti« proti Jugoslaviji iz perece dr. Sachsa, ki jih piše v nemškem jeziku in ki mu jih prestavlja v italijansko znani dr. Ivica Frank. Istotko inspirira proti Jugoslavom naperjene članke v tržaškem »Il Piccolo« dr. Frank, ki se je v zadnjem času presež dr. Reku v Trst in kateremu je sledila brez političkega dovoljenja njegova soprog, ki se je nahajala do zadnjega časa v Zagrebu pod političkim nadzorstvom. — V zadnjem času sta bila na Reki več intervjuti dr. Sachsa arirana dva odvetnika, ki sta zapustila jugoslovensko stališče in ki ju je odvetniška zbornica na intervencijo dr. Sachsa čitala iz imenika odvetnikov.

= Dvojne vesti z Reke in Sušaku. Bakar, 1. junija. Kakor se zatrjuje iz neke strani, se je pri zadnjem poходu D' Annunzijevih čet na Sušak umaknila redna italijanska vojska s Sušaka, med tem ko javljajo druge vesti, da Sušak doslej še ni okupiran po D' Annunzijevih četah.

= Poljski konzul v Zagrebu. Zagreb, 1. junija. Danes je došpel v Zagreb Zdzisław Stepansky, načelnik urada za zunanje zadeve v Varšavi, ki je imenovan za konzula poljske republike v Zagrebu.

= Odstop zionističnega voditelja v Zagrebu. Zagreb, 1. junija. Predsednik zionističnega društva v Zagrebu dr. Siebenchein je odstopil, ker je prisel v nasprotie z naziranjem raznih zionističnih krogov v Zagreb.

= Azijatični Češki madžarski belli gard. Češko vojaštvo na slovaških mejah je strašno razburjeno z bog groznega usmrtenja kapitana Horovica s strani madžarskih bell gard. Iz Košic poročajo, da so potegnili sedaj iz Tise tripolje čehoslovaškega stotnika Horovica. Azijatični zločinci so mu iztrkali oči, zlomili prste na rokah in nogah, udolinieli roba, iztrgali kosti in to ga vrgli v Tiso.

IZ MAJŠKE KRAJINE.

= Neve novčanice. Zagreb, 1. junija. »Narodne Novine« prinašajo vest, da se v kratkem uvedejo raznobarvne novčanice od 2 do 100 para in od enega do pet dinarjev. Na vsaki izmed teh novčanic bo napis v enem izmed treh jugoslovenskih dijalektov.

= Ruski invalidi. Zastopnik ruskih invalidov na Slovenskem kapitan Djurkin, ki se nahaja sedaj v Beogradu, je imel pred nekaj dnevi razgovor z ministrom za socijalno politiko radi organizacije komoci ruskih invalidov na principu njihovih lastnih bivališč. Med russkimi invalidi se nahaja večje število specijalistov za ortopedične preprate, Šoferjev, mehanikov, mizarjev, devijarjev itd. Zastopništvo invalidov je prosilo, da amejo uporabljati mineralne vrelce v Orošu in okrog Morave zaradi organizacije v povzdigo kopališč, v katerih bi se brezplačno zdravili russki in naši invalidi.

Neodrešena domovina.

= Z Notranjskega nam poročajo, da se vidi, kako se Italijani pripravljajo na odhod kluba temu, da delajo to tako previdno. Italijanski vojaki so surovi, pa včasih zagrozijo ljudstvu, da bodo morali oditi iz notranjskih krajev, bodo vse pozgali in vse pokali. Ljudje so radi tega hudo prestrašeni in nekateri misijo na beg. Obveščamo o tem naše zastopnike, da spregovore tozadnevno resno besedo na merodajnem mestu.

= Z Gorškega. Velika narodna prireditve se je vršila na binkoštno nedeljo v Vel. Zabližu na Vipavskem. Sodelovalo je sedem društev, občinstva je bilo nad 2500. Ves spored se je izvršil v čast prireditvjem. — Gospodarska zadruga za gorško okolico s sedežem v Vrtojbi je prizela zoper delovati. Velik je bil pred vojno njen izvor zgodnjega krompirja na Češko in v južno Nemčijo. — Starščinstvo občine Osek - Vitovlje je sklenilo v svoji seji, da izključi in izbrisne iz častnega občanstva blivšega avstrijskega generala Borovčiča in stopnika Cifca: častno občanstvo jima je bilo podeleno leta 1916. — Na birmovanje v Gorici je bil letos tak naval in tak ne red, da je moral nadškof prvi dan prekiniti birmovanje. Drugi dan se je vrnilo birmovanje tudi pred cerkvijo sv. Ignacija na Travniku — Zveza slovenskih županstev ustvari poseben tečaj, v katerem se bodo priglašenci toliko strokovno izobrazili, da bodo mogli sami izdelovati cene na podlagi izvedenškega mnenja. To je glede pospešenja cene vojnih škod neobhodno potrebno.

= Boj med finančno stražo in tihotape. Split, 28. maja. Pri Makarski je prišlo do ljudega spopada med finančno stražo in nad 100 ljudi broječi tihotapsko družbo, ki je hotela preko meje prenesti tobak. Finančna straža je pozvala tihotape, naj odlože orožje in duhan, ti pa so priteli strelijeti. Nato je pričela strelijeti tudi finančna straža in je bilo več tihotapev mrtvih in ranjenih, ostali pa so pobegnili. Vodja tihotapev je nekaj Ivan Kramanči, ki je bil že dalje časa na sumu, da se bavi s tihotapstvom tobaka, ki ga oddaja Italijanom na njihovi vojni ladji »Puglia«. Italijani so pošljali tihotapev redno čolne na obrežje.

= Iz Črnega vrha nad Idrijo. V neodrešenem ozemljiju smo se začeli tudi počasi gibati. Navzlio vsem pritiskom laških oblasti se je nam posrečilo spraviti naša društva zopet v staro tirnazaj. Pred vsem je omeniti naše pravstvo gasilno društvo, katero jaje lepo napreduje. Imelo je letos že več tehničnih vaj, pri katerih se je močno prav dobro izvezhalo. Imelo je že tudi dve veselici, prvo na velikonočni ponedeljek, s petjem, igro ter presto zabavo, in drugo na binkoštno nedeljo z igro ter v ponedeljek s plesom. Posrečilo se je nam, da smo napravili nov oder, kateri bo sedaj naprej lahko služil drugim tukajšnjim društvom za prirejanje. Tako gremo tudi mi naprej že precej dobro, navzlik temu, da ne vživamo slobode kakor vi tam že držate. Zal, da se pojavljajo tudi že pri nas strankarski prepriki, kar ni na noben način v korist. Sicer pa upamo, da pride skoraj dan rešitev tudi za nas. Do takrat po trpljenju. — Črnovrščan.

= Dr. Faiduti in dr. Bugatto se vrneta v Gorico takoj po aneksiji. Tako so odločili italijanski vladni možje, ki hočejo imeti oba politika med Furlani, da jih bosta z »ljudevsko stranko«, katero sta sedaj postavila dr. Pettarin in don Zamparo, organizirala in se uspešno borila proti komunistom, ki pridobiava taj zlasti med furlanskimi koloni.

= Narodno gospodarstvo. — g Trgovska pogodba s Čehoslovaško. Čehoslovaška vlada je ponudila naši vlasti, da bi imeli medsebojno trgovsko pogodbo. Znano je, da sta bili kompenzacijski pogodbi z Avstrijo in Madžarsko odpovedani. Ker niso bile nekatere naročila do tega roka niti odpovedana, niti izvršena, je začasni odbor areščne zadruge prevzel naloge, da sam izvede ta naročila.

= g V Zagrebu so maju meseca ustavnili »Urad zoper verifično, tihotapstvo in za pobiranje nadzornih cen«. Urad more ustavnitati podružnice in je samostalan odsek kr. redarskega poverjeništva v Zagrebu. Hkrata je imela naročila, ki ima dolgotra, tico da doletanja cen, kopiranje blaga in verifičenja. Kazalo bi, da ustavnove urad tudi v Srbiji in pa v Voivodini. Ljudstvo bo potem videlo, da »verificira ima i temoc pa ved nego pri tem«.

= g Narodno za promet z mejo je izdal hrvatski ban sporazumno z deželno vlast za Slovenijo. Ustanovi se centrala pod imenom »Derma«, zavod za promet na surovim i gotovim kožama, kao zadruga s sedežem v Zagrebu. Člani te družbe, ki se osmjujejo po določilih trgovinskega zakona, bodo vse podjetja, ki se počajo s predelovanjem in strojenjem kož v svrhu nadaljnje prodaje. Kdor se ne prijaví, ne dobi surove kož. Izvoz kož in usnje iz Hrvatske, Slavonije in Međimurja je prepovedan. Izšla je hkrata naredba, ki prinaša maksimalne cene v sene (goveje) znaša 28—36 K. Suhe kože dobre dobre 24 višje ceno. Teleče kože (sveže) 38—42 K. suhe 2/4 več. Svinjske kože 12—18 K za 1 kg, suhe dvakrat več. Skupovalci, v to ovlaščeni, smejo za prevzemanje, soljenje in predajo na postaji računati 7% od kg surove kože. Določene so tu cene za usnje. Navajamo samo glavne: črna letetina 270, rujava 290 K za kg, krvavine 235—250 K, podplati 160 K, kruponi 205, vratovi 130 K, notranjki (tabanice) 180 K, usnje za opanke 150—170 K, konjko usnje 190, svinjine 210 K. Trgovci na debelo smejo računati 6% višje cene, na drobno 20%, v kosih 10% več.

= Pri nas nimamo še dolgo maksimalne cene. Žalibog ni nikjer dobiti usnje. Uredba je priča na tudi naši v Hrvatskem. Dandanes pa čujemo pritožbe češirjev in konsumentov, da ni nikjer usnje. Trgovine so prazne. Legitimna trgovina ne dobi blaga. Pod famozno »rokočo po dom, pri verižnikih se pa plačujejo vnebovpijoče cene. Pri vsem tem našemu državljanju ni jasno, kdo ima prav. Ali minister, ki je vpeljal popolnoma svobodno trgovino, ali podrejene pokrajinške vlade, ki na svoj način osrečujejo potpreživo prebivalstvo v družbi s sestreljenci. Proti pametni uredbi ni pomisilek, ali, kar navdaja prebivalstvo z obupom je okolnost, da vidi samo vedno nove kanceleje, blaga po zmagljivi ceni pa ne dobi ne konsument ne češirski rokodelci. Kjer se oblast loti kake stvari, treba tudi da res pravilno raznare do izboljšanja. Skrb za prebivalstvo, ki je na jeziku in na pariju, nas konsumentov ne zadovoljuje.

= S tem je bil službeni del končan. Vojaska godba je zaigrala »Lepo naš domovino« in »Bože pravde«. Ljudstvo je poslušalo odkritih glav. Gromoviti živejša Jugoslavija iz 6000 grl je začoril in množica se je veselih lic razčela. Tako je končal ta v. tabor v coni A, I. v Velikovcu, II. v Piberku, III. v Št. Jakobu, IV. v Zelezni Kapljii in V. v Borovljah, poleg shodov, ki so se vršili zadnje čase po vseh večjih in manjših krajev coni A. Pripravili koroški kmeti Slovenia je rekli, ko je žel na tabor v Borovlje, svojemu sosedu v Slov. Piberku: sedaj gremo k notarju delat pogodbu, a na dan plebiscita se bomo pa ženili. Značilne so te besede v vendar gotovi ljudje še upajo na nemško znamo v coni A.

T. VI.

havamo plebiscit in se ga iz area vedelino kot dneva našo zmagje nad kričivo in lažjo; zahtevamo pa plebiscit tudi za druge naše brate ob Soči, Jadranšček morja in na Koroškem.

= 3.) Ponovno izjavljamo celemu svetu s vso odločnostjo, da hočemo ostati na vedeni združenosti s materjo Jugoslavijo, z državo SHS, kamor smo vedno, posebno pa v težkih časih svetovne vojne s vsem svojim srcem stremili, in kar smo tudi dejansko kljub najhujšemu pritisku jasno in odločno pokazali ob priliki majške deklaracije našega naroda.

= 4.) Tako smo bili od pamtevka, smo in bomo odločno na dan plebiscita. Med govorji počedinih govornikov vršile so se bunevne ovadje in tuli marsikaterje narad. Za izvedbo teh ukrepov se naprošajo v vladni stojecem parlamentarni klub.

zorstvenega postopanja in čisto policijskega načina pri nadzorovanju v velikih malenkostih od strani pristojbini oblasti. Princip za pobiranje pristojbin mora biti takšen, da izvira čim manj nevolje proti državnemu upravi.

= 4. Dokler ni naredba v načelu vkinjenja, naj se ne zahteva vplačanje pristojbin že pred prireditvijo in naj se prenese oprostilna kompetenca od pristojbin od ministrstva na pokrajinske finančne delegate.

Za izvedbo teh ukrepov se naprošajo v vladni stojecem parlamentarni klub.

Dnevne vesti.

V. Ljubljani, 2. junija 1920.

= Poset prestolonaslednika regenta Aleksandra v Sloveniji. Kakor nam poročajo iz Beograda, se je prestolonaslednik regent Aleksander izrazil napram svoji okolici, da namenjava v najkrajšem času posebiti Ljubljano in Slovenijo. Napram neki ugledni osebi je izjavil, da se nadaja, da bo imel tekom enega meseca pričetki pozdraviti Slovene na njihovih rodnih tleh. Poset prestolonaslednika regenta v Sloveniji je bil že opetovan. V eminentno državno odgovoril. V eminentno državnom in narodnem interesu bi bilo, da se ta poset čim preje udejstvi. Najprikladnejši čas za to bi bilo poletje, ker se v lepem letnem času da najložje prirediti dostojen sprejem in ker je sedaj najugodnejša prilika, da pokažemo vladarju vse krasote divne slovenske zemlje. Naj bi se torej vladna potrudila, da čim najbreje omogoči regentovo potovanje in s tem ustrezne njezovi že opetovanju izraženi želji. Velikega pomena bi bilo, ako bi regent obiskal v kratek tudi našo Koroško, kar bi nesporno nad vse ugodno vplivalo na razpoloženje omdotnega našega ljudstva. Poset prestolonaslednika regenta na Gorenjskem.

= Minister Protič na Gorenjskem. Ob priliku svojega uradnega potovanja po Sloveniji je minister za konstituanto Stojan Protič posetil tudi našo divno Gorenjsko, da se informira o tujsko-prometnih in industrijskih razmerah. Pičli čas, ki je bil odmerjen njegovemu bivanju v Sloveniji, mu je dopuščal, da si ogledal samo najvažnejše točke. V petek dopoldno se je priprjal v spremljujočem deželnega predsednika dr. Brejca ter poverenika za javna dela ing. dr. Serneca z avtomobilom na Bledu ter se je nastavil v hotelu Petran. Z Bledom je napravil izlet na grad Grimščič, kamor ga je bil povabil narodni poslanec dr. Shvegel, si ogledal Gorie in dolino Radovne. V Goriški so mu domači pevci v narodnih noščah pod vodstvom župnika Kričica priredili prirščen sprejem, zvečer pa na Blejskem jezeru domači pevci pod vodstvom župana Rusa. V soboto se je popeljal v Bohinj do hotela »Zlatorog« in se ustavil tudi pri dobro uspevajočem hotelu Sv. Janez. V nedeljo se je popeljal z avtomobilom na Jesenice ter si ondi ogledal tovarno Kranjske industrijske družbe na Savinji. Ob povratku v Ljubljano se je ustavil v Tržiču, da si ogledal domačo podjetje, tovarno Čevljev Peter Kozina v Tržič

javnih nameščencev ter je prezirač vse spomenice organizacij in celo utemeljevanja pokrajinskih vlad zoper le za mesec junij vrgla svojim uradnikom mrvico, ki je spričo vedno težje dobe resnično smešna. Pa tudi žaljava! Javni nameščenci so šele nedavno dokazali, da so naiznesljivejši steber države, reda in discipline; brez njih bi vlada ne bila tako izlahka zavrnila komunistovskih naklepov. V priznanje in zahvalo je vlada zdaj javne nameščence odpravila z — miloščino. Ali je res, da je treba vedno le groziti, ropotati in kričati, da slišijo in razumejo v Beogradu? — Baje so dalmatinski uradniki to poslednje »zvišanje« kot razumljivo sploh odklonili. Tega naši uradniki menda ne bodo storili: za 100 krom se kupi danes vsaj škatljica hercegovinca! Toda »povisit« morejo smatrati le za predujem na doklado, ki se šele dovoli, ko vlada vse resno premisli in uvažuje. Morda se vendar zganejo tudi naši narodni predstavniki ter vladi dokažejo, da mora postopati tako, kakor postopajo vsi delodajalci. Mestne uprave se pogajajo s tramvajskimi uslužbeni, krojači s pomočniki, tvorničarji z delavci, premogovne družbe s premagari itd. — in tudi ministri bi moral kolikor največ možno upoštевati želje javnih nameščencev ter se z njih zastopniki razgovoriti. Uradniki to zaslužijo, in tako — je običaj! Kako nai sicer reprezentira državo berač brez »odore«?

Jugoslov. Matice ustanovitev v Novem mestu. V nedeljo 13. junija ob 11. dopoldne se bo vršilo v Novem mestu na Glavnem trgu veliko zborovanje, da ustanovimo podružnico Jugoslov. Matice za novomeški okraj. Več govornikov bo razložilo občinstvu plemeniti namen in važnost Jugoslov. Matice, ki naj bo dobra mati našim nesrečnim zaslužnjim bratom, in naj jih varuje narodna in gospodarska poginja pod tujim jarom. Jugoslov. Matica se mora razširiti po vsej državi, vsak zaveden Jugosloven bodi njen član ali vsaj podpornik, in če je imovit, njen dobrotnik. Ustanovno zborovanje podružnice v Novem mestu naj izpriča, da smo tudi v novomeškem okraju dovoli narodno zavedni in da hočemo kolikor treba pripomoči, da bodo naši pomilovanja vredni rojaki mogli ostati zvesti svoji jugosl. domovini, dokler tudi zanje pride ura osvoboditve. Upamo, da bodo naši bližnji rojaki prihiteli od vseh strani in ob tej prilici javno izpričali, da so za pravico naše domovine in da ne pozabijo milih rojakov, ki jih je krična odločitev odtrgala od nas. Zatoj pričakujemo od vseh strani veliko udeležbo vseh slojev našega naroda brez razlike strankarske priladnosti. — Pripravljalni odbor.

Tihotapstvo na naši severni meji. Kakor nam iz Maribora poročajo, se je tihotapstvo na naši severni meji vsled brezbržnosti vlade takoj dobro organiziralo, da so naše obmejne straže postale naravnost brez moči. Samo v občini Št. Jurščevi so organizacija nad 100 članov. Pred kratkim se je zbrala topla, brojča 140 članov, ki se je z nasiljem prerila skozi premoalo oboroženi koridor obmejne straže. V organizaciji niso samo moški, marveč tudi ženske in celo otroci. Ženske hodijo tudi v Maribor nakupovat jajca in razno blago, ki je ob prilikih vtihotapljajo preko meje ali pa prodajo znamen prekušovalcem. Ob nemško-avstrijski meji je vse polno našega blaga, ki gre potem ponajveč v Gradec in na Dunaj. Pretečeni teden so na meji proti Cmureku naši tihotapci ustrelili našo finančno stražo. Koliko časa bomo to anarhijo mirno prenašali?

Za policijskega ravnatelja v Ljubljani v VI. činovnem razredu je imenovan policijski svetnik in dosedanjih voditelj policijskega ravnateljstva v Ljubljani dr. Alojzij Guštin.

Za okrajnega glavarja v Velikovcu je imenovan vladni tajnik in dosedanjih voditelj okrajnega glavarstva v Velikovcu Matej Kakel.

Nova odvetnika. V imenik odvetnikov sta vpisana dr. Celestin Jelenc v Ljubljani in dr. Alojzij Juvan v Mariboru.

Zakon o vojnih dobičkih. Rok, da se prijavijo pridobitve in odsvitve v smislu člena 62 zak. o davku na vojne dobičke, poteče dne 30. junija.

Zvišanje cen tobaku. Kakor čujemo, se že z jutrišnjim dnem znova zvišajo cene tobaku za 100 odstotkov. Država nastopa proti verižnikom in navilalcem cen, sama pa najbrezobirnejše navila cene in to blagu, ki ga ima v izobilju. To je brezvestnost, o kateri bo treba sprevariti resno in odločno besedo v parlamentu.

Različna podružnice »Slovenske Straže«. Podružnica katoliškega obrambnega društva »Slovenske Straže« v Prihovi pri Konjicah se je razdelila.

Mestna zastavljalnica sprejema zopet kakor prej vloge (zlato, srebrino, efekte).

Gg. obrtnikom moistrom, ki imajo invalide-vajence, naznamo, da smejo invalidi-vajenci izostati iz delavnice le tedaj, kadar se izkažejo s službenim listom kr. invalidne šole ali invalidnega oddelek in vsakkrat le toliko časa, kolikor je razvidno iz službovnice. Vsako neupravičeno izostajanje na blagovolijo gg. moistri naznamiti invalidskemu oddelku pri poverjeništvu za socialno skrbstvo. — Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je razposlala ravnokar svojim podružnicam okrožnico, v kateri se vzpodobila rodoljub v intenzivnemu delovanju. Nekaterim specjalnim podružnicam se okrožnico ni moglo poslati, ker nimajo že od 1. 1914 naznanjenega odbora. Vse te podružnice prosimo tem potom, da se prebude iz spanja, kaiti čas dela te tu. Volite nove odbore, posvetujte se o delu za narodno prebujo in nlega obstoja, zlasti v onih krajih, kamor še ni zasijalo solnce svobode. Volite delegate za veliko skupščino ter jih naznante z novim odborom vred družbeni pisarni.

Državna deška in dekliska meščanska šola v Borovljah priredi s svojim pevskim zborom, ki šteje nad 70 dečkov in deklic 11., 12. in 13. junija t. l. izlet v Ljubljano.

Obrtno banko ustanove v Ljubljani. Delniška glavnica znaša 2 milijona krom ter je razdeljena na 10.000 delnic po 200 krom. Ta glavnica se sme zvišati na 5 milijonov krom.

Uradna zdravniška služba je razpisana za Kočevje. Interesenti se opozarjajo na razpis v Uradnem listu.

V Svetni vasi na Koroškem je dne 29. maja umrla gdč. Vida Vuga, doma ob Sv. Lucije ob Soči. Naj v miru počiva!

Češne prodajajo v Celju liter po 2 K. Branjevka Marija Rozmanova je prodajala češne po 4 krom. Policija ji je vse češne zaplenila in jo izročila verižnikemu uradu, da jo kaznuje proti draženju živil.

Hitra aretacija. Na telefonično poročilo zagrebške policije je včeraj na glavnem kolodvoru aretirala pol. ekspositura 16 letnega mladeniča Mirka Grubiča, ki je 30. maja t. l. počel iz hiše svojega očeta in trgovca Josipa Grubiča ter s seboj odnesel razne dragocenosti v skupni vrednosti 200.000 K.

Kolo ukraden. Posestniku Hafnerju Josipu s Skaruncem je bilo izpred deželne bolnišnice ukraden 2000 K vredno kolo. Čez eno uro na je kolo pripeljal nazaj neki vojak. Pošten tat!

V Celju so v soboto na kolodvoru ob prihodu večernega vlaka iz Maribora aretirali kaplana Andreja Klobaso iz Galicije pri Celju, ker ni hotel plačati voznine za svojega psička in ker je psoval poslujoče železničarje z veleizdalci.

Lastnik kolesa naj se zglaši pri policijskem ravnateljstvu. Kolo ima štev. 59.010, znamka »Puch«.

Scouts Viator v Zagrebu. Seton Watson (Scouts Viator) je posestil z našim umetnikom Meštrovičem vrhovnega načelnika, ki ga je sprejel v prisotnosti občinskega sveta. Vrhovni načelnik je srčno pozdravil našega odličnega prijatelja in mu je pri tej priliki daroval v spomin album mesta Zagreba in mestno plakat.

Vrtul koncert vojaške godbe se vrši v soboto zvečer na vrtu gostilne Slamič, Olinče, pri Bobenčku. Vstopnina prosta.

Kdor v Zagrebu potuje, najde za sebe vprašanje obiskrve uprav na idealen način rešeno. Najboljši zajtrk, prvorazredni obed in večerja ob solidni postrežbi proži mu sijajno urejeno »Novo pivanje« v Draškovičevi ulici 24 s svojimi prekrasnimi obredicami, dražestimi vrtulnimi ložami ter vrlo elegantnim zanimivim barom. Vsakovčerni prvorazredni koncerti delajo »Novo pivanoc« za sestajalične odličnega sveta. Tu dobis vsega, kar oko, uho in želodec razveseljuje, in to v naravnost velosteni sredini.

Zdravilišče Gleichenberg je za bolezni uporil pri hripi itd., ki so zlasti letos razširjene, zdravilišče prve vrste. Za letos so merodajni krog poskrbeli vse za normalno preskrbbo z živili in obratnimi sredstvi. Otvoritev 1. maja.

Turistička in sport.

Za galop-dirkto v četrtek, ki se začne ob 4. popoldne, je že dozaj prijavljenih 24 koni. Priznake so, da se jih na startu prijaviti še večje število. Dirkta obeta počasti zelo zanimivo. Vreme se jo obrnilo na lepo. Steza le 10. dežju nastala prav dobra in ni pretrda. Tudi totalizator bode podvojili svoje delo. Ker je to prva galop-dirkta v letoski sezoni, so konji občinstvu kolikor toliko nepozani. Favoritov si. Verjetno je toraj, da se bodo izplačevali pri totalizatorju velike svote kakor n. p. pri enovprezni trab-dirkti za toplokrvne konje, pri kateri je totalizator na stave 20 K izplačal dobitek 524 K. Stavil se samo na zmago t. j. na omega konja, o katerem se misli, da pride prvi cez cilj.

Različna podružnice »Slovenske Straže«. Podružnica katoliškega obrambnega društva »Slovenske Straže« v Prihovi pri Konjicah se je razdelila.

klub Germania in Ilirijo. Vstopnina: Sedem 16 in 12 K, stolisci 6 K, za člane in dijake 3 K. Ob vsakem vremenu.

S. K. Slovan — Grazer Sportklub Germania (Graz). V petek, dne 4. junija ob 7. zvečer tekmuje S. K. Slovan contra Grazer Sportklub Germania (Graz). Tekma se vrši na prostoru S. K. Ilirije. Cene občitne.

Se enkrat Ilirija — Hask. O vzrokih nepriskovanega poraza Ilirije od Haška v Zagrebu dne 16. maja krožijo vsemogoče govorice. Poročilo, ki ga je te tekmi priobčil »Slovenski Narod« dne 18. maja, temelji na telefoničnem poročilu zagrebškega »Jutarnjega Ljubljanskega člana Ilirije« g. op. Hrastu. To poročilo se je izkazalo kasneje kot nepravilno: iz kakšnega vzroka je »Jutranji« iste g. pp. Hrastu poročal ravno nasprotno od tega, kar bi moral poročati, nam ni znano. Poročilo, da je bil v »Iliriju« edino vratar dober ter da sta srednji krilee Tavčar in lev krilec Vrancič docela odpovedala, je namreč v popolnem nasprotju s kritiko zagrebških listov, ki soglasno pišejo, da je bila krilna vrsta boljša del mošta in pripisuje glavno kriivo na izgubljeni igri indisponiranosti sicer zanesljivega vratarja. O Tavčarju pišejo listi docela upravljeno, da je bil najboljši igrač območja. — Vzrok poraza je bila edino le velika indisponiranost »Ilirije«. Poslali je treba, da je igrala »Ilirija« 9-V. proti zagrebški »Victoriji« 13 in 14-V. proti beogradskemu SK. S. K. po le endonevnam odmor, katerem pridejo potem še potni napori, ni mogla nuditi tistega, kar sicer lahko nudi. »Ilirija« bi moral s tem računati. Če proti Hašku igra podobno slabko kot je izrala svojo prvo tekmo letosne sezone z mariborskimi »Rapido« v Mariboru meseca marca, rezultat ne more izpisti dosti drugače. — Neutmeljene govorice, upamo, bodo s tem prenehale.

Jugoslovanski olimpijski podobor Ljubljana pozivlja tem potom vse sportnike, ki so pri mednarodnih ali nacionalnih tekmacah dosegli dobre uspehe, da se najpozneje do 10. junija t. l. javijo pri podpisanim podoborom. V prijavi naj navedejo, pri katerih tekmacah so nastopili, v kateri sportni skupini in kakšne uspehe ter čase so dosegli.

Hitra aretacija. Na telefonično poročilo zagrebške policije je včeraj na glavnem kolodvoru aretirala pol. ekspositura 16 letnega mladeniča Mirka Grubiča, ki je 30. maja t. l. počel iz hiše svojega očeta in trgovca Josipa Grubiča ter s seboj odnesel razne dragocenosti v skupni vrednosti 200.000 K.

Kolo ukraden. Posestniku Hafnerju Josipu s Skaruncem je bilo izpred deželne bolnišnice ukraden 2000 K vredno kolo. Čez eno uro na je kolo pripeljal nazaj neki vojak. Pošten tat!

Sokolski zlet na Koroškem je dne 25. julija v Svetni vasi. V tem krovju so se obiskrve svoje sile, mireno podobro, da so se sportniki, ki so bivali pred vnojno v tujini, vrnilni domov, nima podpisani podoborovi evidence sportnikov, katere bi lahko poslal na letosno olimpijadno v Antwerpen. — Jugoslovanski Olimpijski podobor, Ljubljana, Čopova cesta 19/II.

Sokolski.

Šišenski Sokol ima v slučaju lepega vremena jutri svoji prvi letosni peščenj spojen z javno telovadbo pri Miklavcu v Dolnicah. Vstopnina prosta. Zbirališče ob pol. 2. uri popoldne pred telovadnicno. Vabljeni so vsi prijatelji Sokola. Zdravo.

Sokol II. nastopi javno na veliki prireditvi Društva za zgradbo Sokolskega doma dne 13. junija v Hribarjevem gaju, da počaste svoje tihom, mirnemu sokolskemu delu. Opozarjam na to, da z mnogobrojnim posetom podkrepí naše sokolske delavce v njihovem težkem delu.

Sokolski zlet na Koroškem priredi Gorenjska župa 25. julija v Svetni vasi. V tem krovju so obiskrve svoje sile, mireno podobro, da se se odigrali pred Parentovo hišo, ko se je zgrudil Butina na tla. Sprva je mislil, da ga je vrgla božjat. Po vsem telesu ga je treslo, prosil je: »Primiti me! Vzdignite me!« Vprašal ga je: »Ali vas velikokrat tako napade?« Odgovoril je: »Dosedaj še nikdar ne! Sem nekaj požrljiv.« Odnestli so ga v hišo na poseljko, kjer se mu je kratko izvedel. Potem je obvestil stražnico na Dolenski cesti, kjer so telefonirali po rešilno postajo.

Priča stražnik Zbulec potrdi, kako mu je Butina v Parentovi hiši odkril pri zvesti zastrupljenje po Mirku Perko.

Policijski nadzornik Haben navaja podobnosti zasljevanja z oboženjem Perkom. Omenja, da je sprva tajil. Tu ironično navede trik, da ga je privelen do priznanja. Oboženec mu je pravil, da je bil kritično uro v kavarri »Zvezda«. Opisal mu je mizo, pri kateri je baje sedel. Priča mu je oporekal, češ, da je tedaj sedel on z nekim kapetanom pri isti mizi.

Predsednik Regally: »Ali ste res tam sedeli?« Priča ironično: »Nisem sedel.«

Priča Lovro Perko, nadnčitelj in oče prvega oboženca, opisuje značaj svojega sina. Bil je rahločen, mehak. Sestrami so se radi imeli, bili so eno telo.

Višji šolski nadzornik Engelbert Ganogl izpove: »Poznam občeta kot dobrega in vestnega učitelja.« Omenja, da je bil oče takoj za časa dogodka daljši dopust, katerega pa ni porabil. Ko je iz Ljubljane po dogodku prišel domov v Šoli, so mu šolski otroci okrasili kateder z cvetličami.

Priča prof. Janko Gregorin, prof. Anton Lenarčič in profesor Belč je opisal Perko kot duševno manj zmožnega in v Šoli duševno odsončnega.

Zasližani so bili štirje izvedenci. Dr. Tičar in ravnatelj ing. H. Turk o uspehih kemikalne prizanke, oziroma udinkovanju strukmina. Dr. Tičar in večniliški prof. dr. Alfred Berkovič o življenju sestri Butinove. Dalje so podali izvedenci o morenini in duševni kakovosti oboženega Perka. Vnoučiliški profesor dr. Alfred Berkovič podaja prizanke, izkločeno in točilno opredeljeno izvedenško mnenje. Omenja, da moti ve, ki so priveli mladega človeka k dobi.

Nakupovalna zadružna v Nedelji, dne 4. junija 1920 na vrtu ob 9. dopoldne v malih dvoranah Mestnega doma v Ljubljani zasedla občni zbor Nakupovalne in prodajalne zadružne tovarne. Načelnik

klub Germania in Ilirijo. Vstopnina: Sedem

— Iz gledališke piserne. Da se morejo odigrati vse predstave za abonente, je sklenila gledališka uprava, prirejati predstave za abonente tudi ob nedeljah in praznikih, na kar se občinstvo oposarja.

Jugoslavenska Obnova - Njiva br. 15 je izšla in je posvečena drju. R. W. Seton Watsonu (Scots Vistor) s sledenim zadnjem: Milan Čurčin: Dr. Seton Watson (s sliko). — Milan Čurčin: Gospodja Seton-Watson. — Jovan Banjanin: Seton Watson in Jugoslovstvo. — Vladoje Dukat: Engleska književnost. — Dragutin Prohaska: Britanski autori u jugoslavenskoj književnosti. — Smotra: Nova Europa (Jov. M. Jovanović). — Seton Watson i Sjeverland o jugoslavenskom pitanju (dr. Jozip Nagy). — Seton Watson i Sir Edward Grey (V. D.). — Scutus Vistor u hrvatskoj štampi 1909—1918. — Belaške: Herbert Spencer. — Zanemarivane znanosti. Listak: Dr. Elsie Inglis (M. C.).

Gospodarske vesti.

Borbe. LDU. Zagreb, 1. junija. Devize: Berlin 282—286, Italija (vezano) 0—635, New York (vezano) 102 234—236, Švica (vez.) 800—810, Praga 234—236, (vezano) 1900—2025, Dunaj 63.50—63.00; valute: ameriški dolari 90—91, avstrijske krone 60—62, bolgarski levi žigosani 170—0, carski rublji 160—162, čehoslovaške krone 220—235, 20kronski zlati 300—340, angleški funti 400—450, francoski franki 780—800, napoleoni 340—350, nemške marke

290—292, romunski levi 210—225, italijanske lire 500—610, turške lire v ali tu 0—420. Dunaj 1. junija. OTU. Devize: Amsterdam vista 5875, Berlin vira 453.50, Bukarešta vista 0, Curih vista 2790, Kristijanija vista 2575, Kodanija vista 2575, Stockholm vista 3000. Valute: marke 446.50, levi 320, levi 290, švicarski franki 2765, francoški franki 1175, italijanske lire 280, angleški funti 610, dolarji 150, carski rublji 220. V prostem prometu: Zagreb 154—164, Budimpešta plačila v denarju pošte hranilnice 98—108, Budimpešta plačilo v žigoesan kronsah 98—108, madžarske žigoesane krone 92—108, Praga 360 do 385, Varšava in Krakov v poljskih markah 85—97, čehoslovaške krone petisočice 385—380, manjši bankovci 355 do 380, novi dinarji 600—650. LDU Curih, 1. junija. (OTU). Berlin 14.10, New York 658, London 21.68, Paris 42.60, Milan 52.15, Praga 12.50, Zagreb 5.10, Budimpešta 43, Varšava 2.85, Dunaj 3.95, avstrijske žigoesane krome 4, Holandija 204.50, Bruselj 44.80, Stockholm 120.50, Kristijanija 100.25, Madrid 90.25, Buenos Aires 245. LDU. Dunaj 1.29. maja. (OTU). Devize: Amsterdam 5875, Berlin 433—433.50, Bukarešta 0, Curih 2790, Kristijanija 2675, Kodanija 2375, Stockholm 3050. Valute: Nemške marke 426.50, levi 320, levi 290, švicarski franki 2765, francoški franki 1175, italijanske lire 850, angleški funti 610, dolarji 150, rublji 220. Kurzi v prostem prometu: Zagreb 158—168, Budimpešta plačilo v denarju pošte hranilnice 95 do 105, plačilo v jigošanah notah 95 do 105, madžarske žigoesane note 92—106,

Praga 355—373, Varšava in Krakov v poljskih markah 88—98, čehoslovaške krone 355—373, manjši note 600—650.

Načnovejša poročila.

ZA VPOKOJENCE JUŽNE ŽELEZNICE.

LDU. Beograd, 1. junija. Po rodični komisariatu ministristva za promet v Ljubljani, bo upravljen svet južne železnice povečal dodatke vpojokjemec te železnice za 50 do 70%. To povisjanje velja od 1. maja dalej.

TUSAR O ČEŠKI POLITIKI.

LDU Praga, 1. junija. (ČTU) Ministrski predsednik Tusar je v današnji seji poslanske zbornice izjavil, da je prejšnja vlada izpolnila svojo obljubo glede razpisa volitev v narodno skupščino in sklicanja parlamenta. V predloganjih ni bilo mogoče pripraviti definitivne parlamentarne konstelacije. Stvarno in politično se opira rekonstruirani kabine na prešišanje skupine strank. Nadalje je naglašal, da razumeva Čeho-Slovaki s človeškega stališča položaj Nemcev in Madžarov, ki se le težko prilagodujejo novim razmeram časa. Čeho-Slovaki pa morajo svoj državnopravni položaj najna-

tančnejše označiti. Češki narod je ustvaril začetkom srednjega veka to državo, ki jo je vnovič vzpostavil s pomočjo Slovakov. Prepričani smo, da bodo Nemci pri izgraditvi države mirno sodelovali. Glede temskega vprašanja je izvajal ministrski predsednik, da Čeho-Slovaki ne goje napram Poljakom nobenih sovražnih čustev, da se pa ne bodo odpovedali svojemu pravu, ki ga bodo branili. Čeho-Slovaki hočejo živeti sosedi v miru. Kar se tiče zunanjne politike, bo čeho-slovaška republika hodila v dosedanjih smeri.

ČEHO-SLOVAŠKA IN POLISKA.

LDU Praga, 1. junija. (ČTU) Vesti dunajskih in berlinských listov o prekinjenju diplomatskih odnosa med čeho-slovaško republiko in Poljsko se od kompetentne strani dementira kot izmišljene.

POGAJANJA Z AVSTRIJO.

LDU Dunaj, 1. junija. (ČTU) Državni tajnik za prehrano Loewenfeld-Russ odpotevuje jutri zjutraj s svojim strokovnim referentom v Beograd v svrhu obnovitve kompenzacijskih pogodb. V Beograd pride tudi državni tajnik za trgovino Zerdik, ki se mudi v Padovi.

REPERTOIR KR. GLEDALIŠČA.

Drama: Sreda, 2. junija: Pritožne bukve. A.

Ostrek, 3. junija: Pohujanje v domini Šentflorjanski, B. Petek, 4. junija: zaprt. Sobota, 5. junija: Dvoboj, D. Nedelja, 6. junija: Pritožne bukve, C.

Opera:

Sreda, 2. junija: Il Travatore, D. Četrtek, 3. junija: Veselé žene windsorske, izven abnm.

Petek, 4. junija: Pagliacci. Les Sylphides, B. Sobota, 5. junija: Il Trovatore, E. Nedelja, 6. junija: Veselé žene windsorske, D.

Poizvedbe.

Zgubila se je v nedeljo popoldne od konjske dirke čez Sv. Petera cesto dragocena ročna torbica, bela, iz slonove kosti. V njej so bile vizitke z značilnima žrkama. M. J. in druge stvari. Pošteni najditev se naproša jo vrniti proti prav dobrati nagradi na policiji ali pa Bleiweisova cesta 27/II.

Izgubila se je od kavarne »Zvezda« do kavarne »Evropa« zlata zapestna damška ura. Najditev se prosi, da jo izroči proti dobiti nagradi policijskemu ravnateljstvu, Ljubljana. 3956

Glavni urednik:

Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Otroški vožitek dobro ohranjen se kupi. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda. 3918

Galun v kosih za strojenje večje množine nudi Med. drogerija B. Šenkovec, Kranj. 3943

Želimo kupiti 5—10.000 m črne bavlene žice 15 m/m v premetu. Ponudbe na Schwarz i drugi, Zagreb, Preradovićeva ul. 1. 3884

Na prodaj: dva kompletna sokolska kroja in dve turški šrčki. Kje, pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 3959

8 vagonov prvovrstnega apna se bude prodalo okrog 15. junija. Kje, pove upravnštvo Slov. Naroda. 3967

Motko kolo na prodaj. Kolodvorska ulica 24. 3973

Proda se ceno 1 vagon moke št. 8 za kromo, eventuelno tudi za vprosto peke kruha. Ceno in natančnejša pojasnja, daje Anonč. zav. Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nab. 5. 3970

Železne sede kupuje po najvišji ceni. Sever & Komp., Ljubljana, Wofova ul. 12. 3796

Prvovrstna jajca komad po 80 vin. plavaci (Schwimbi) po 40 vin. nudi Em. Šepač v Rogatci. 3749

Kina železnačno vino lekarja Piccolio v Ljubljani, Dunajska cesta, krepa malokrvne, nervozne, oslabice odrasle in otroke. Narocila proti povzetju. 3776

Za leharne, kurzni puder, razpoljiva. Mayer, Zagreb, Gunduličeva ul. 5. 3951

Kupi se zložljiva postelja za služenje. Ponudbe na uprav. Slov. Nar. pod. Postelja/3950

Klavir se zelo ceno proda kje pove uprav. Slov. Naroda. 3699

Proda se otroški vožitek in zlata damška ura z dvojnim pokrovom. Spodnja Šiška 229. 3948

Na prodaj: Fini Singer. Sivalni stroj K 2200, krasna nova lovaka puška z etuijem za zakleniti K 4000, 4 m svile predvino blago 1 m K 170, velika volnena starinska ruta za narodno nošo K 500, starinska pompadura iz biserov K 250, 1 par močnih boks čevjev št. 45 za K 600. Ogleda se Mestni trg 3/1 pri O. Škerjancu. 3974

Ženitna ponudba. Samostojna gospodinčna, posestnica hiš in vinograda v Jugoslaviji, 54 let star, iz dobre hiše, želi v svrbo znova tem potom poznanja z značilnim istotliko starim ali starejšim gospodom, ki ima veselje do poljedelstva ter razpolaga z večjim premoženjem. Lahko je višji častnik, uradnik ali zasebnik. Vdovec z enim ali dvema otrokom si izključen. Samo resne ponudbe pod. Mirem dom 3939 na upr. Slov. Naroda.

Gospodinjo, spretno, ki razume tudi reje perutnine, išče za čimprejšnji vstop grajskemu upravnštvo Loka pri Zidanem mostu, kamor je tudi nasloviti ponudbe z navedbo zahtevane plače. 3947

Zenitna ponudba! Gospod blizu 30 let star, trgovec, intelligenten, podjeten, ravne pa tudi veselje narave, dobrega srca in cedne postave z večjim premoženjem ki je pred nedoljim časom došel iz tujine, se želi vadi pomanjkanja priložnosti tem potom seznaniti z ljubko gospico, primerne starosti, ki bi rada postala dobra gospodinja in imela ob enem veselje do trgovine. Tajnost častna zadeva. Cenjene ponudbe s sliko ki se takoč vrne pod: Amerikanec na Anežki zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo zabe. 5. 3886

Tužnim orecem javljamo vsem sorodnikom in znancem, da je naša laskreno ljubljena hčerka in sestra

Vida Vuga po kratki in mučni bolezni dne 29. maja 1920. mirno lidišala svojo blago dujo v nežni spredki 20 let. Sveti Lucija ob Šoti, Sveti ven. dan 1. junija 1920. Anton in Matilda Vuga, stariji; — Matilda, ženska; — Anna, ženska.

Tužnim orecem javljamo vsem sorodnikom in znancem, da je naša laskreno ljubljena hčerka in sestra

Vida Vuga po kratki in mučni bolezni dne 29. maja 1920. mirno lidišala svojo blago dujo v nežni spredki 20 let. Sveti Lucija ob Šoti, Sveti ven. dan 1. junija 1920. Anton in Matilda Vuga, stariji; — Matilda, ženska;

Anton in Matilda Vuga, stariji; — Matilda, ženska.

Kapitalisti pozor! 50 do 100 tisoč K. za cepljenje trt, cevi za škopilice, plastične, plastične, gumijev raztočni itd. se najceneje kupi pri trdki IGN. VOK. 3868

Proda se jahalni konj belec 7 1/2 let star, greči, tudi dobro v vozu. Več se izve: Licit. II. nadstropje soba 33. 3880

Vino prodaje svaku kolicinu Adolf Weiss, Zlator Bistrica, Maribor. 3744

Mosko kolo dobro ohranjen se proda. Naslov pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 3931

Iščem gostilno na račun ali v najem v Sloveniji. Ponudbe pod Na računu 3030 na upravnštvo Slov. Naroda. 3930

Sluha pošten in zdrav se sprejme takoj v manufakturini tgvornici Schwab & Buzjak, Dvorci trg 2. 3928

Gozdni delavci za sekanje večje množine lesa v Belci pri Dovjem se sprejmo takoj. Prehina preskrbljena. Pojasnila daje Potočnik, Belci pri Dovjem. 3932

Proda se nekaj vinskih sodov. Ponudbe pod Sed 3916 na upravnštvo Slov. Naroda. 3916

Sprejme se vajenc za klijavčničarstvo. sko obrt in sicer tak, ki ima svojo oskrbo. Franc Ravbar, Ljubljana, Gospodarska c. 6. 3975

Gospodinčna ali gospa s primerno nazobrazbo se sprejme k otrokom. I. Šušajk, Ljubljana, Žaleščica cesta 21. 3967

Na prodaj ima nekoliko vagonov jekovih odrezkov očetkov, porabne za kurjavo. L. C. Tachinkel Ribnica. 3963

V trgovino z mešanim blagom (manufaktura, špercerijo) želim kot učenca oddati svojega 14 letnega bratrance, krepkega dečka z deželi. Gre tudi izven Ljubljane. Vso oskrbo naj bi imel v hiši. Ponudbe pod R. S. Ljubljana, Kotljevna vrata 49. 3965

Proda se po ceni enaodstropna hiša v Ljubljani, vzel dobro stanju z vrom, primernim za stavbišče (manjšo tovarno). Ponudbe pod Ugoden nakup na upr. Slov. Nat. 3945

Iščejo se dve tri gospodinčne, zmožne v gorovju in pisavi slovenskega, nemškega, italijanskega jezika. Zahteva se nekoliko prakse v knjigovodstvu, one, ki so izvežbane v lesni stroki imajo prednost. Ponudbe v spoml. tvrdki: A. Lavrenčič, Ljubljana, Franciškanska ul. 10/1. 3944

Gospodinjo, spremeno, ki razume tudi reje perutnine, išče za čimprejšnji vstop grajskemu upravnštvo Loka pri Zidanem mostu, kamor je tudi nasloviti ponudbe z navedbo zahtevane plače. 3947

Trgovina vina na veliko i malo ANDRIJA GOZLJEC, Zagreb. Poslovnična: Jurčičeva ul. 10 tel. 20—18. Podrum: Nikolčeva ul. 12 tel. 10—78. — **Prodajo vina**, kao hrvaška, dalmatinska razne vrste in banatska na bačev od 50 l dalje te starost moslavčka i vištelinska vina u bocama.

